

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 391/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], t. č. v [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Ribárom, Námestie sv. Michala 11, Hlohovec, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 63/2017 a jeho uznesením z 24. mája 2017 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 91/2017 a jeho uznesením z 8. júna 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], t. č. v [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Ribárom, Námestie sv. Michala 11, Hlohovec, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 63/2017 a jeho uznesením z 24. mája 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 91/2017 a jeho uznesením z 8. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona. Okresný súd (napadnutým) uznesením sp. zn. 1 T 63/2017 z 24. mája 2017 po podaní obžaloby na sťažovateľa prokurátorom Krajskej prokuratúry Trnava (ďalej len „krajská prokuratúra“) podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sťažovateľa ako obvineného ponecháva vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Označeným uznesením okresný súd zároveň podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že u sťažovateľa vypúšťa dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a nenahradil väzbu sťažovateľa jeho písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Sťažnosti sťažovateľa a prokurátora krajskej prokuratúry proti uzneseniu okresného súdu z 24. mája 2017 krajský súd (napadnutým) uznesením sp. zn. 5 Tos 91/2017 z 8. júna 2017 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namietané porušenie svojich v sťažnosti označených práv odôvodňuje najmä takto:

«Dňa 24. 4. 2017 sa uskutočnilo v trestnej veci obvineného sp. zn.: ČVS:KRP-94/1-VYS-NR- 2016, vedenej pred Krajským riaditeľstvom PZ v Nitre záverečné preštudovanie.

V rámci preštudovania obvinený upozornil, že súčasťou spisu sú aj prepisy hovorov (odposluchov) a SMS správ. Obvinený upozornil, že dané dôkazy neboli súčasťou spisu dňa 23. 2. 2017, kedy obhajoba vykonala nazretie do spisu. Keďže súčasťou vyšetrovacieho spisu boli len predmetné prepisy (resp. voľné preklady hovorov, nakoľko originálne nahrávky boli v maďarčine), teda v spise absentovali samotné zvukové záznamy ako aj súdne rozhodnutia na základe ktorých boli odposluchy vykonané, žiadal obvinený vyšetrovateľa o sprístupnenie celého spisu, z dôvodu dania možnosti preskúmať zákonnosť a skutočný obsah daných dôkazov, z dôvodu, že OČTK vinu obvineného preukazovali aj danými dôkazmi. Obvinený ďalej upozornil vyšetrovateľa, že žiada sprístupniť zvukové nahrávky, nakoľko značná časť prepisov je len voľne preložená z maďarčiny. Odmietnutie nazretia k daným dokumentom bolo zdôvodnené zo strany vyšetrovateľa len konštatovaním, že to čo obvinený požaduje je utajený materiál. Vyšetrovateľ teda neuviedol na základe akých závažných dôvodov odmieta obvineného oboznámiť s predmetným obsahom spisu. Vyšetrovateľ len stroho skonštatoval, že to nie je potrebné a ani možné z vyššie uvedených dôvodov. Nasledujúci deň, t. j. 25. 4. 2017 obvinený požiadal Krajskú prokuratúru v Trnave ako dozorujúcu prokuratúru o preskúmanie odmietnutie nazerať do spisu, postupom podľa ustanovenia § 69 ods. 2 Trestného poriadku... Obvinený prokuratúru upozornil, že v zmysle ustanovenia § 69 ods. 2 Trestného poriadku právo obvineného nazrieť do spisu nemožno odoprieť obvinenému a obhajcovi a poškodenému po tom, čo boli upozornení na možnosť preštudovať spisy. Keďže o predmetnej žiadosti nebolo rozhodnuté, podal obvinený dňa 9. 5. 2017 žiadosť o preskúmanie postupu policajta, kde okrem iného opätovne žiadal preskúmať vyššie uvedený postup vyšetrovateľa. O danej žiadosti nebolo taktiež rozhodnuté. Dňa 18. 5. 2017 bolo obhajcovi obvineného doručené predvolanie a obžaloba. Podaním zo dňa 22. 5. 2017 obvinený upozornili súd na predmetné skutočnosti, pričom na pojednávaní dňa 24. 5. 2017 zdôraznil, že z dôvodu nerozhodnutia Krajskej prokuratúry Trnava o podaní obvineného zo dňa 24. 4. 2017 a 09. 05. 2017 má zato, že neboli naplnené procesné podmienky pre podanie obžaloby... Podaním obžaloby zo strany Krajskej prokuratúry a odignorovaním podaní obvineného Krajská prokuratúra Trnava preniesla na súd povinnosť preskúmať správnosť postupu vyšetrovateľa namiesto Krajskej prokuratúry, uvedomujúc si skutočnosť, že Krajská prokuratúra by tak nestihla lehotu na podanie obžaloby, čím vytvorila úmyselne pre súd formálne podmienky pre odmietnutie obžaloby.

Krajská prokuratúra následne listom zo dňa 22. 05. 2017, odoslaného na doručenie dňa 24. 5. 2017 (v deň pojednávania), doručeného dňa 30. 05. 2017 oznámila obvinenému, že jeho podania zo dňa 25. 5. 2017 a 9. 5. 2017 považuje za súčasť obrany obvineného, a preto ich odstúpila Okresnému súdu v Galante.

... Osobitne upozorňujeme, že Okresný súd Galanta bol naším podaním doručeným Okresnému súdu Galanta dňa 22. 5. 2017 požiadaný aby sprístupnil údajne utajenú časť spisu tykajúcu sa prepisov hovorov a SMS správ, nahrávky daných hovor, príkazu na vykonanie odposluchov, oficiálny preklad z maďarčiny daných hovor a preskúmal vyššie uvedený postup OČTK. Napriek vyššie uvedenému Okresný súd Galanta, aj napriek tomu, že bol upozornený na porušenie práva na obhajobu, osobnú slobodu... vyššie uvedeným spôsobom, odmietol poskytnúť predmetným právam obvineného ochranu a v odôvodnení svojho uznesenia sa k predmetným námietkam ani len nevyjadril a predmetné dôkazy odmietol sprístupniť. Okresný súd v Galante teda odmietol zdôvodniť, prečo nie je potrebné aby sa obvinený oboznámil aj s vyššie uvedenými dôkazmi a mal právo pri záverečnom preštudovaní spisu vidieť celý spis. Okresný súd v Galante taktiež neuviedol, prečo nekonanie o podaniach obvineného zo dňa 25. 4. a 09. 05. (2017, pozn.) zo strany Krajskej prokuratúry v Trnave nepovažuje za zásah do práv obvineného. Napriek tomu Okresný súd v Galante upozornil (mimo zápisnicu) prokuratúru aby do spisu doložila predmetné dôkazy.

... Zmyslom preventívnej väzby je zaistiť osobu obvineného, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaný... Dôvodnosť väzby, a síce reálnosť, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti je daná len nepriamymi súvislostiam o trestnej minulosti obvineného, z dôvodu, že v danom trestnom konaní absentuje preukázanie dôvodného podozrenia, že skutok spáchal obvinený z dôvodov popísaných vyššie v texte. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a vykonané dokazovanie je tak dôvodný záver, že u obvineného pominuli dôvody väzby, preto žiadal o prepustenie z výkonu väzby. Obvinený svoju požiadavku sa snažil zdôvodniť na pojednávaní dňa 24. 5. 2017 pričom obvinenému ako aj jeho obhajcovi bolo znemožnené sa obhajovať, z dôvodu, že súd im odmietol sa vyjadriť k zákonnosti väzby. Ako vyplýva zo zápisnice zo dňa 24. 5. 2017 obhajoba bola upozornená všeobecným vyjadrením súdu, bez bližšej špecifikácie, aby sústredila svoju argumentáciu k okolnostiam o väzbe... súd neumožnil obhajobe bližšie poukázať na porušenie práva na obhajobu, osobnú slobodu

v kontexte odmietnutia práva nazerať do spisu. Súd taktiež odmietol argumentáciu obhajoby k svedeckým výpovediam... a k domovej prehliadke s odôvodnením, že to je nepodstatné.

... Napriek skutočnosti, že Okresný súd Galanta poukázal na to, že dôvodné podozrenie obvineného o spáchaní skutku opísaného v obžalobe vyplýva z konkrétnych dôkazov, ktoré aj súd pomenoval (s. 2, 3 uznesenia zo dňa 24. 5. 2017) súd uviedol, že zákonnosť daných dôkazov bude skúmať až na hlavnom pojednávaní, teda že rozhodnutie o väzbe je možné založiť na nezákonných dôkazoch, dôkazoch z ktorých spáchanie skutku obvineným nevyplýva (súd paradoxne poukázal na svedecké výpovede, ktoré preukazujú nespáchanie skutku obvineným) a dokonca na dôkazoch, ktoré obvinený nemal možnosť vidieť z dôvodu odmietnutia predložiť celý spis.

... K preskúmaniu argumentácie obvineného a k poskytnutiu ochrany vyššie uvedených práv obvineného nedošlo ani v konaní pre Krajským súdom v Trnave. Krajský súd v Trnave sa k námietkam obhajoby... prakticky nevyjadril. Súd konštatoval správnosť rozhodnutia Okresného súdu v Galante, pričom doplnil, že dôvodom väzby obvineného je jeho trestná minulosť, bez toho aby súd prezentoval argumentáciu ohľadom kauzálne súvislosti trestnej minulosti a dôvodom väzby ako takým. Krajským súd zároveň skonštatoval, že zo spisu nevyplýva žeby jeho súčasťou bola aj utajovaná príloha, pričom súd prezentoval úvahu že hodnotenie dôkazov v rozsahu ako to požaduje obvinený v tomto štádiu konania neprichádza do úvahy.

... Informácie, ktoré sú podstatné na posúdenie zákonnosti väzby, musia byť primeraným spôsobom prístupné obhajcovi obvineného držaného vo väzbe. Aj Ústavný súd SR sa k tejto problematike viackrát vyjadroval a uviedol, že z judikatúry ESLP vyplýva, že konanie podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru (rozhodovanie o väzbe) musí byť kontradiktórne a vždy musí zaručovať rovnosť zbraní medzi stranami, tzn. zástupcom verejnej žaloby (prokurátorom) na jednej strane a zadržaným obvineným na strane druhej. Rovnosť zbraní a kontradiktórnosť však nie sú zabezpečené, keď je obhajcovi odopretý prístup k tým dokumentom vo vyšetrovacom spise, ktoré sú podstatné na to, aby bolo možné účinne napadnúť zákonnosť väzby obvineného (Nález Ústavného súdu SR zo dňa 11. 3. 2004, sp. zn. I. US 67/2003). Zároveň, zásadným rozdielom oproti nazretiu do spisu je, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní môžu odmietnuť počas nazerania do spisu obvinenému a jeho obhajcovi sprístupniť časť spisu, prípadne celý spis, pri záverečnom preštudovaní

spisu musí byť obvinenému predložený celý spis... Záverečné preštudovanie spisu tvorí významnú zložku kontradiktórnosti v prípravnom konaní a predstavuje podstatné právo obvineného oboznámiť sa so všetkými dôkazmi, ktoré boli zadovážené vo vyšetrovaní alebo skrátrenom vyšetrovaní.

... Za nezákonné odôvodnenie možno považovať odôvodnenie aj vo vzťahu ku zdôvodneniu súdnej väzby. Udávame, že aby bolo možné držať obvineného vo väzbe, musí okrem formálnych náležitostí existovať aj tzv. dvojitý materiálny predpoklad vzatia do väzby a to dôvodnosť obvinenia a dôvodnosť väzby. Vo vzťahu na vykonané dokazovanie je však potrebné konštatovať, že prvotné podozrenie zo spáchania trestného činu obvineným, sa rozptýlilo. ... Podľa názoru obvineného pod pojmom „bude pokračovať v trestnej činnosti“ uvedenom v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. nie je možné rozumieť len všeobecné nebezpečenstvo z možného pokračovania v bližšie neurčitej trestnej činnosti, ale pod týmto zákonným pojmom je nutné rozumieť len konkrétnu skutočnosť, z ktorej vyplýva, že hrozí nebezpečenstvo, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný, respektíve v obdobnej trestnej činnosti. Nebezpečenstvo páchania ďalšej trestnej činnosti musí byť navyše bezprostredne hroziace.

... Vo väzbe na vyššie uvedené je možné konštatovať, že namietané porušenie práv obvineného podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené tým:

- že obvinenému a jeho obhajcovi, bolo odopreté nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu v rámci záverečného preštudovania

- že nebolo rozhodnuté o procesných podaniach obvineného, ktorými sa domáhal zabezpečenia prístupu k celému obsahu spisu, postup OČTK, ktoré nekonali o jeho podaniach zo dňa 25. 7. 2017 a 9. 5. 2017 napriek tomu že nimi disponovali

- že Okresný súd v Galante nezabezpečil obvinenému prístup k spisu, pričom obvinenému ako aj jeho obhajcovi znemožnil obhajobu, tým spôsobom, že súd im odmietol na pojednávaní sa vyjadriť k zákonnosti väzby

- že Okresný súd v Galante nedostatočne zdôvodnil svoje rozhodnutie

- že Krajský súd v Trnave nezabezpečil obvinenému prístup k spisu

- že Krajský súd v Trnave nedostatočne zdôvodnil svoje rozhodnutie.»

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Postupom Okresného súdu v Galante v konaní sp. zn. 1 T/63/2017 a uznesením Okresného súdu v Galante sp. zn. 1 T/63/2017 zo dňa 24. 05. 2017 a následne postupom Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 5 Tos/91/2017 a uznesením Krajského súdu Trnava sp. zn. 5 Tos/91/2017 zo dňa 08. 06. 2017 boli porušené práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave 5 Tos/91/2017 zo dňa 08. 06. 2017 sa zrušuje.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5000 €, ktoré mu je povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu: a) Okresný súd v Galante vo výške 2000 € a b) Krajský súd v Trnave vo výške 3000 €.

3. Sťažovateľovi sa priznáva úhrada trov právneho zastúpenia advokátom v sume 312,34 €, ktorú je Krajský súd Trnava povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Igora Ribára, Advokátska kancelária, Nám sv. Michala 11, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľ v posudzovanej veci namieta, že k porušeniu jeho v sťažnosti označených práv došlo (aj) napadnutým uznesením okresného súdu (resp. postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal), ktorým prvostupňový súd po podaní obžaloby na sťažovateľa (okrem iného) rozhodol, že ho z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ponecháva vo väzbe.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné sudy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ v posudzovanej veci mal právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť ako riadny opravný prostriedok (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (čo aj svojím napadnutým uznesením urobil). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, ako aj postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

Sťažovateľ na základe argumentácie, ktorej podstatná časť je citovaná v časti I tohto uznesenia, namieta porušenie svojich práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru (aj) napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanového zákonom: ...

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol

posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom vzneseným výhradám v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy, resp. právami podľa dohovoru. Napriek v časti II.1 tohto uznesenia konštatovanému nedostatku právomoci na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením okresného súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) ústavný súd v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, do úvahy aj obsah napadnutého uznesenia okresného súdu, keďže napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie krajského súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe

do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Okresný súd napadnuté uznesenie, ktorým (okrem iného) podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sťažovateľa po podaní obžaloby ponecháva vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odôvodnil najmä takto:

„Obvinený dňa 15. 05. 2017 doručil na tunajší súd písomné vyjadrenie, ktorým namietal nezákonnosť procesných úkonov v prípravnom konaní, konkrétne orgánu činného v trestnom konaní pri výkone domovej prehliadky a prehliadky motorového vozidla, ako aj dozorového prokurátora tým, že vyslovil námietku proti podanej obžalobe prokurátorom Krajskej prokuratúry v Trnave. Zároveň požiadal konajúci súd o prepustenie z väzby na slobodu.

Súd po preskúmaní predloženého spisového materiálu a po vypočutí obvineného dospel k záveru, že tento je dôvodne podozrivý z trestnej činnosti, pre ktorú sa vedie voči nemu trestné stíhanie. Súd poukazuje predovšetkým na doposiaľ zhromaždený dôkazný materiál v prípravnom konaní. Predovšetkým súd vyzdvihuje produkované dôkazy ako výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ďalej poukazuje na zaistené doličné veci drogového charakteru v rámci realizovanej domovej prehliadky a prehliadky motorového vozidla. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na znalecké dokazovanie KEÚ PZ Bratislava a odborným vyjadrením národnej protidrogovej jednotky. V rámci uvedeného súd vyzdvihuje záver znaleckého posudku KEÚ PZ Bratislava č.1. 214 v rámci čoho okrem iného bola zistená na predložennom stere z rúk obvineného prítomnosť stôp metamfetamínu. Na základe doposiaľ ustáleného dôkazného materiálu je možné vyvodiť záver, že skutok sa stal a z trestnej činnosti je dôvodne podozrivý obvinený i po

podaní obžaloby. Súd v danom štádiu súdneho konania nebude bližšie hodnotiť produkované dôkazy a ich eventuálnu nezákonnosť. Ich hodnotenie bude vecou dokazovania na hlavnom pojednávaní. Je však potrebné uviesť, že vo veci bude nariadené hlavné pojednávanie. V rámci uvedeného bude súd zisťovať stanovisko obvineného k prejednávanej veci. Podľa jeho výsledku súd prípadne vykoná dokazovanie v súlade s návrhmi procesných strán, tak ako neprospech obvineného ako aj i v jeho prospech. Rozhodnutie o súdnej väzbe nemožno považovať za rozhodnutie o vine a treste. V danom prípade väzba obvineného nemá sankčný charakter ale iba preventívny.

Čo sa týka väzby obvineného v súdnom konaní bezprostredne po podaní obžaloby, súd dospel k záveru, že u obvineného už toho času nie sú dané dôvody väzby útekovvej podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Predovšetkým je potrebné uviesť, že v rámci podanej obžaloby bolo kvalifikované konanie obvineného už iba ako zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák., kde sa výrazným spôsobom zmenila hrozba trestnej sadzby. Súd v danom štádiu trestného konania dospel k záveru, že už nie je daná dôvodná obava úteku obvineného, resp. jeho skrývaním sa pred reálne hroziacim vysokým trestom. Z uvedeného dôvodu súd u obvineného vypustil dôvod útekovvej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Súd však naďalej zotrváva na tom, že u obvineného je daný dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Je potrebné uviesť, že obvinený bol doposiaľ sedemkrát súdne trestaný, prevažne pre majetkovú trestnú činnosť. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2 T/116/2015 zo dňa 7. 12. 2015 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov, výkon ktorého trestu mu bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu do 25. 12. 2016. Naďalej je daná reálna obava, že obvinený sa bude opätovne dopúšťať závažnej trestnej činnosti drogového charakteru. Súd poukazuje na to, že obvinený je dôvodne podozrivý z tejto trestnej činnosti, ktorej sa mal dopúšťať dlhšiu dobu a takýmto spôsobom si zadovážoval drogové látky, pričom je i t. č. reálna obava, že po prepustení z väzby by v tomto konaní opäť pokračoval.

Je potrebné uviesť, že trestné konanie obvineného sa presunulo do štádia konania pred súdom. Súd okrem výsluchu obvineného bude realizovať prípadne výsluchy svedkov a oboznamovať procesné strany zo zadováženými listinnými dôkaznými materiálmi.

V danom počiatočnom štádiu súdneho konania naďalej existuje dôvodná obava, že v prípade prepustenia obvineného na slobodu hrozí z jeho strany pokračovanie v obdobnej trestnej činnosti, pre ktorú je trestne stíhaný. Naďalej hrozí to, že si bude zaobstarávať drogové látky a tieto prechovávať pre vlastnú potrebu, ako aj prípadne za účelom ich ďalšieho predaja drogovým konzumentom.“

Krajský súd zamietnutie sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu (obsahujúcej námietky v podstate totožné s tými, ktoré sťažovateľ uplatnil aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu, pozn.) v (napadnutom) uznesení sp. zn. 5 Tos 91/2017 z 8. júna 2017 odôvodnil najmä takto:

„Z obsahu spisového materiálu sťažnostný súd zistil, že prvostupňový súd v danej veci postupoval v súlade so zákonom a správne, keď v zákonnej lehote určil termín procesného úkonu na deň 24. 5. 2017, na ktorom rozhodol o ďalšom trvaní väzby aj o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby, úkon procesne správne zrealizoval a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom.

... Prvostupňový súd správne vyhodnotil všetky relevantné skutočnosti ktoré sa vzťahujú jednak k otázke, či trvá podozrenie zo spáchania trestného činu obvineným, ako i v otázke či existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti.

Na základe doposiaľ ustáleného dôkazného materiálu je možné vyvodiť záver, že podozrenie zo spáchania (už v súčasnosti žalovaného) skutku pretrváva. Je zároveň potrebné upozorniť na okolnosť, že alternatívou podania obžaloby je zastavenie trestného stíhania. Vykonané dokazovanie a na jeho základe prechod do fázy súdneho konania po podaní obžaloby neznamena uznanie viny, ale umožnenie súdu rozhodnúť o nej, ak podozrenie vedúce ku vzneseniu obvinenia nebolo rozptýlené v prípravnom konaní.

Pokiaľ ide o väzobné dôvody, u obvineného bola konštatovaná obava z vyhýbania sa trestnému stíhaniu a z pokračovania v trestnej činnosti právoplatným rozhodnutím o jeho vzatí do väzby. Keďže konanie vstupuje do svojej vyššej fázy po podaní obžaloby s kvalifikáciou, aká je v nej obsiahnutá, obava z pokračovania v trestnej činnosti nemá ako pominúť. Treba však súhlasiť s právnym názorom okresného súdu, že u obvineného už nie sú dané dôvody tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku...

K otázke absencie konkrétnej skutočnosti, z ktorej vyplýva, že hrozí nebezpečenstvo pokračovania v trestnej činnosti a k otázke nepriamych súvislostí s trestnou minulosťou obvineného (námietka obhajoby) sťažnostný súd uvádza, že za splnenej podmienky pretrvávania dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti je práve trestná minulosť obvineného tou konkrétnou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti v prípade prepustenia na slobodu.

Obvinený bol prvýkrát trestaný v roku 1983, ďalej v rokoch 1986, 1987 a 1988 a to k nepodmienečným trestom odňatia slobody za majetkovú a trestnú činnosť. V roku 1991 a v roku 2001 bol za majetkovú a násilnú trestnú činnosť odsúdený k nepodmienečným trestom odňatia slobody opakovane vo výmere 10 rokov, v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody sa neosvedčil. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2 T/116/2015 zo dňa 7. 12. 2015 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu do 25. 12. 2016.

U takejto osoby je pravdepodobné pokračovanie v tej istej aktivite, označenej vzneseným obvinením aj obžalobou za kriminálnu, ktorá bola zadržaním obvineného a vznesením obvinenia rozvrátená. Súd uvádza, že vzhľadom na predpokladaný, zatiaľ nie pred súdom dokázaný, rozsah a podobu trestnej činnosti je zrejmé, že obvinený je spôsobilý (za vyššie uvedené skutkové predpoklady) zadovážovať si s vysokou efektivitou príjem trestnou činnosťou takého druhu, pre akú je stíhaný.

Z hľadiska dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku nemusí byť v tomto smere dokázaná istota, ale len dôvodná obava. Táto bola v priebehu konania po vznesení obvinenia podporená v tom zmysle, že podozrenie zo spáchania činov sa nerozptýlilo, prokurátor naopak po vykonaní dokazovania podal obžalobu.

K ďalším námietkam obhajoby k oslabeniu dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti (neoboznámenie s utajovanou prílohou, závery vyplývajúce zo svedeckých výpovedí, zákonnosť domovej prehliadky, kontradiktórnosť trestného procesu obvineného) a z porušenia práv obvineného, sťažnostný súd uvádza, že takto zadovážené dôkazy i podľa názoru krajského súdu v súčasnom štádiu konania v dostatočnej miere opodstatňujú i právne posúdenie skutku kvalifikovaného nateraz ako zločin nedovolenej výroby

omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona.

Treba snád' obzvlášť poukázať na to, že zo spisového materiálu nevyplýva, že by jeho súčasťou bola aj utajovaná príloha, preto nie je možné ani dospieť k záveru o porušení práva obvineného na nazretie do celého spisového materiálu.

Hodnotenie dôkazov v rozsahu ako to požaduje obvinený a obhajca v dôvodoch sťažnosti v tomto štádiu konania neprichádza do úvahy už i vzhľadom na účel takéhoto rozhodovania, teda v kontexte obmedzeného rozsahu dokazovania a časové súvislosti (rozumej rozhodovania o väzbe). Pokiaľ teda ide o zákonnosť trestného stíhania, podľa názoru krajského súdu neboli zistené žiadne pochybenia, ktoré by mohli mať za následok iné rozhodnutie ako urobil sudca pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby a rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby.

I napriek tomu, že krajský súd neakceptoval námietky obvineného ohľadom vyššie uvedených skutočností, je potrebné zdôrazniť, že tieto sú podstatnou časťou obhajobných tvrdení, s ktorými sa bude súd musieť vysporiadať a zabezpečiť zároveň zákonné dokazovanie tak, aby boli buď podporené alebo vyvrátené obžalobné i obhajobné tvrdenia.

Pokiaľ ide o možnosť nahradiť väzbu obvineného prijatím písomného sľubu, prípadne dohľadom probačného a mediačného úradníka, prvostupňový súd správne túto nepripustil. Takéto opatrenia u obvineného [REDAKOVANÉ] vzhľadom na jeho osobu a charakter stíhanej trestnej činnosti by neboli dostatočnou zárukou.“

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Vychádzajúc predovšetkým z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok, konštatuje, že právne závery vyplývajúce z označených rozhodnutí všeobecných súdov nemožno hodnotiť ako také, ktoré by popierali zmysel a účel vo veci aplikovaných právnych noriem. Krajský súd v napadnutom uznesení, rozhodujúc (aj) o sťažnosti sťažovateľa proti väzobnému rozhodnutiu prvostupňového súdu, podľa názoru ústavného súdu dal náležitú odpoveď na všetky relevantné výhrady vznesené sťažovateľom v jeho

sťažnosti a ústavne akceptovateľným spôsobom objasnil, prečo považoval napadnuté uznesenie okresného súdu za zákonné a vecne správne.

Vo vzťahu ku kľúčovej námietke sťažovateľa, že krajský súd, ako ani predtým okresný súd, sa nezaoberali ním tvrdenou nezákonnosťou získaných dôkazov, ako ani nezákonnosťou postupu orgánov činných v trestnom konaní v priebehu vyšetrovania, ústavný súd uvádza, že z ústavného hľadiska považuje za udržateľný názor všeobecných súdov vyvoditeľný z ich napadnutých rozhodnutí, a to že uvedené otázky nemali pre rozhodnutie o väzbe sťažovateľa rozhodujúci význam s tým, že predmetom plnohodnotného prieskumu zo strany príslušných súdov budú pri rozhodovaní vo veci samej (t. j. pri rozhodovaní o vine a treste). Podľa názoru ústavného súdu totiž z povahy veci vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe obvineného príslušný súd nemôže vykonané dokazovanie preskúmať v takom rozsahu, aký je nevyhnutný pri meritórnom rozhodovaní, keď prípadná vina páchatel'a musí byť preukázaná bez akýchkoľvek pochybností (na základe dokazovania vykonaného v súlade so zákonom). Na naplnenie materiálnej podmienky väzby pritom postačuje, že dovtedy v trestnom konaní zistené skutočnosti zakladajú dôvodné podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestného stíhanie (a ktorý má znaky trestného činu), spáchal obvinený, bez toho, aby táto skutočnosť musela byť nevyvrátiteľne preukázaná dosiaľ vykonaným dokazovaním (obdobne napr. II. ÚS 112/02, II. ÚS 117/2015).

K výhrade sťažovateľa, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúce uznesenie okresného súdu sú vo vzťahu k opodstatnenosti (ďalšieho) väzobného stíhania sťažovateľa nedostatočne odôvodnené, ústavný súd uvádza, že podľa jeho názoru napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu (ktorých podstatné časti už boli citované) v okolnostiach posudzovanej veci jasným, zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom objasňujú všetky relevantné skutočnosti odôvodňujúce ich právny záver o naplnení formálnych i materiálnych podmienok tzv. preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 psím. c) Trestného poriadku. Všeobecné súdy pritom svoje závery odôvodnili konkrétnymi skutočnosťami, týkajúcimi sa tak dôvodného podozrenia, že stíhaný trestný čin spáchal sťažovateľ (ide najmä o výsledky

dokazovania vykonaného výsluchmi svedkov, vecné dôkazy zaistené pri domovej prehliadke a prehliadke motorového vozidla, závery znaleckého dokazovania), ako aj existencie dôvodnej obavy, že sťažovateľ by po prepustení z väzby pokračoval v trestnej činnosti [ide najmä o dlhodobú kriminálnu minulosť sťažovateľa, ktorý si páchaním trestnej činnosti zaobstarával prostriedky na svoje živobytie (v minulosti bol „*sedemkrát súdne trestaný, prevažne pre majetkovú trestnú činnosť*“; citácia z napadnutého uznesenia okresného súdu, pozn.)].

V nadväznosti na už vyslovené závery v kontexte sťažovateľom vznesených výhrad ústavný súd opätovne poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že jeho úlohou nie je dopĺňať, resp. suplovať činnosť všeobecných súdov (ani iných orgánov verejnej moci), zisťovať (objasňovať) skutkový stav, ako ani nahrádzať ich právne závery svojimi vlastnými. Do právomoci ústavného súdu patrí dohľad nad zlučiteľnosťou účinkov výkonu právomoci orgánov verejnej moci so základnými právami garantovanými prostredníctvom ústavy a kvalifikovaných medzinárodných zmlúv. Ak je postup orgánu verejnej moci v konkrétnej veci ústavne konformný a v súlade so zákonom a jeho rozhodnutie je preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do výkonu jeho právomoci a vyslovovať porušenie základných práv podľa ústavy, resp. práv podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy (m. m. napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ako ani postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nevykazujú také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2018